

Spis treści

Wprowadzenie	9
CZĘŚĆ I	
SEKULARYZACJA TRADYCYJNEJ MYŚLI SPOŁECZNEJ DOTYCZĄCEJ POJĘCIA ZMIANY (z teorii nauk bliskich pedagogice)	17
Rozdział pierwszy	
Ewolucjonizm i neoewolucjonizm (<i>Anna Wilkomirska</i>)	23
1.1. Ewolucjonizm	23
1.2. Neoewolucjonizm	27
1.2.1. Socjobiologia	28
1.2.2. Psychologia ewolucyjna	31
1.2.3. Neoewolucyjna antropologia	32
1.2.4. Ewolucja społeczna w ujęciu Niklasa Luhmanna	38
Rozdział drugi	
Zmiana w głównych perspektywach teoretycznych (<i>Anna Wilkomirska</i>)	41
2.1. William Thomas i Florian Znaniecki – zmiana w procesie dezorganizacji-reorganizacji	41
2.2. Talcott Parsons – zmiana funkcjonalna	43
2.3. Materializm historyczny	45
2.4. Teorie konfliktu i władzy	47
2.5. Lewis Coser – (neo)funkcjonalna teoria konfliktu	49
2.6. Steven Lukes i Michel Foucault – władza w warunkach konfliktu, radikalne ujęcie władzy	50

Rozdział trzeci

Teorie modernizacji (<i>Anna Wilkomirska</i>)	53
3.1. Od teorii konwergencji do teorii zależności	58
3.2. Teorie rozwoju endogenego	61
3.3. Cykliczne wizje dziejów i wybrane teorie cywilizacji	62
3.3.1. Koncepcje rozwoju cyklicznego.	62
3.3.2. Nowoczesność jako światowa cywilizacja.	66
3.4. Zmiany kulturowe przełomu tysiącleci – przykład ujęcia antropologicznego.	71
3.5. Odwroty i powroty – trwałość i krytyka, sinusoida teorii modernizacji	74

Rozdział czwarty**Postmodernizm-ponowoczesność – w walce z modernizacją**

(<i>Anna Wilkomirska</i>)	81
4.1. Globalizacja – źródło i proces zmian.	86
4.2. Teorie globalizacji	92

Rozdział piąty

Rewolucje, ruchy społeczne i transformacje (<i>Anna Wilkomirska</i>)	98
5.1. Rewolucje	98
5.2. Ruchy społeczne	103
5.3. Transformacja – przykład Polski	109
5.4. Zakończenie	116

CZĘŚĆ II

ZINDYWIDUALIZOWANE PERCEPCJE NIEKTÓRYCH OBLICZ WSPÓŁCZESNOŚCI Z PERSPEKTYWY PEDAGOGIKI	119
---	-----

Rozdział szósty**Względnie trwałe czynniki sprawcze towarzyszące dobie transformacji w obszarze upośledzenia społecznego. Symptomy anomii, chaosu i dezorientacji a rehabilitacja publiczna** (*Krystyna Marzec-Holka, Andrzej Radziewicz-Winnicki*) . . . . .

(<i>Krystyna Marzec-Holka, Andrzej Radziewicz-Winnicki</i>)	121
6.1. Geneza i ewolucja przemian	121
6.2. Asynchronizacja rozwoju społeczno-gospodarczego, nierówności społeczne i zjawisko pauperyzacji.	124
6.3. Ujęcie poznawcze ubóstwa społecznego.	128

6.4. Traumatogenne przemiany w życiu jednostek i grup a upośledzenie społeczne	135
6.5. Anomia, anarchia i pojawiające się zręby fundamentalizmu w sferze organizacji publicznej a rehabilitacja społeczna	141
6.6. Zakończenie	147

Rozdział siódmy

Kapitał społeczny i jego funkcje. Kontrowersje wokół kapitału

społecznego zbiorowego i indywidualnego (<i>Krystyna Marzec-Holka</i>)	149
7.1. Kapitał społeczny, prekursorzy, koncepcje teoretyczne.	149
7.2. Kapitał społeczny a partycypacja publiczna na poziomie edukacji.	156
7.3. Relacje społeczne w środowiskach lokalnych. Między zaangażowaniem a neutralnością	166

Rozdział ósmy

Kapitał społeczny w perspektywie indywidualnej i rodzinnej oraz możliwości stymulacji kapitału zbiorowego

(<i>Krystyna Marzec-Holka</i>)	172
8.1. Przykłady empiryczne	172
8.2. Młodzi dorośli a syndrom rozwiedzionych rodziców. Kolejne egzemplifikacje.	176
8.3. Bariery w tworzeniu zbiorowego kapitału społecznego	183
8.4. Teoria pola integrująca wizje życia społecznego	197
8.5. Mieszkańcy lokalnego środowiska wiejskiego w obronie szkoły.	205
8.6. Rodzice i nauczyciele w obronie edukacji	209

Rozdział dziewiąty

Komunitaryzm na tle teorii sprawiedliwości społecznej Johna Rawlsa.

Utopijna próba obniżenia poczucia względnej deprivacji

we współczesnej polskiej rodzinie (<i>Andrzej Radziewicz-Winnicki</i>)	221
9.1. Uwagi wprowadzające.	221
9.2. John Rawls i teoretyczne ramy komunitaryzmu	224
9.3. Zasady sprawiedliwości a realia publiczne	227
9.4. Podsumowanie	233

Rozdział dziesiąty

Magia rewitalizacji w dobie niepokojącej współczesności

(<i>Andrzej Radziewicz-Winnicki</i>)	235
--	-----

10.1. Magia jako swoista wizja percepcji świata	237
10.2. Fenomen rewitalizacji	241
10.3. Racjonalność przekonań magicznych i wiara w rewitalizację	244
10.4. Refleksje końcowe	246
Rozdział jedenasty	
Ekologia społeczna. Podmiotowość człowieka a inwestowanie	
w naturę w refleksjach ekspertów (<i>Andrzej Radziewicz-Winnicki</i>)	248
11.1. Pojmowanie ekologii społecznej	248
11.2. Postępowanie ekologiczne jako równoważnik podmiotowości jednostki	250
11.3. Refleksje końcowe	254
Zakończenie	257
Bibliografia	259